

Preekoutline: Kolossenzen 3:12-17 | Robert Bezemer

Predikant: Robert Bezemer

Schriftlezing: Kolossenzen 3:12-17

Thema: De nieuwe mens in Christus (deel 2)

Preek: <https://refbapemmeloord.nl/preken/de-nieuwe-mens-in-christus-deel-2/>

Introductie

Terugblik op deel 1 (Kolossenzen 3:5-11)

- Vorige preek: Paulus spoort de gemeente van Kolosse aan tot een heilige levenswandel vanuit een 'negatief gezichtspunt': de dingen die NIET bij het nieuwe leven horen (Kolossenzen 3:5, 8-9).
- Die zonden, concreet benoemd, kenmerken de oude mens; gelovigen worden opgeroepen ze te doden en af te leggen.
- Die zonden vertonen niet het beeld van God, Die het nieuwe leven heeft geschapen door de Heer Jezus Christus.

Inzet van deze preek

- Vandaag: Kolossenzen 3:12-17, het positieve spiegelbeeld. Hoe ziet het beeld van God er wél uit? Wat zijn de karaktereigenschappen van de Heer Jezus Christus?
- Hoop en gebed van de prediker: dat de gemeente als het ware in het hart van de Heiland mag kijken, en dat zij van gedaante wordt veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heer bewerkt wordt (2 Korinthe 3:18).
- Drie punten: (1) het motief in heiliging: de liefde van Christus (vers 12-14); (2) de kracht voor heiliging: de vrede van Christus (vers 15); (3) het instrument van heiliging: het woord van Christus (vers 16-17).

Punt 1: Het motief in heiliging, de liefde van Christus (vers 12-14)

Het woordje 'dan' als schakel naar Gods werk

- 'Bekleed u dan' (vers 12): het woordje 'dan' verwijst terug naar vers 9-11, waar Paulus schrijft over het uitgetrokken hebben van de oude mens en het aandoen van de nieuwe mens.
- Net als in vers 5 ('Dood dan uw leden') koppelt Paulus de oproep aan het voorafgaande werk van God door de wedergeboorte.
- De oproep is dus gegrond in de identiteit die de Kolossenzen hebben ontvangen door het vernieuwende werk van God, door de Heilige Geest.

Drie identiteitswoorden: uitverkorenen, heiligen, geliefden

- Uitverkorenen: God heeft hen uitgekozen opdat in hen het beeld van Hemzelf zichtbaar wordt. God kiest mensen om God zichtbaar te maken in hun leven.
- Heiligen: God heeft hen apart gezet of afgezonderd opdat in hen het beeld van Zichzelf zichtbaar wordt. God zet mensen apart om God zichtbaar te maken in hun leven.

- Geliefden: God heeft hen lief om in hen het beeld van Hemzelf zichtbaar te maken. God houdt van mensen om God zichtbaar te maken in hun leven.
- Nadruk op verootmoediging: wij zijn niet uitverkoren, geheiligd of geliefd omdat het beeld van Christus al in ons zichtbaar is, maar opdat het zichtbaar wordt. De oorzaak ligt niet in ons, maar in God Zelf.
- Dit is tegelijk bemoedigend: het is uiteindelijk Gods werk.

Definitie van heiliging

- Heiliging = het proces waarbij de nieuwe mens wordt vernieuwd tot kennis overeenkomstig het beeld van Hem die de nieuwe mens geschapen heeft (Kolossenzen 3:10).
- Met andere woorden: heiliging is het proces waarbij het beeld van God steeds meer zichtbaar wordt in het nieuwe leven van de gelovige.
- Vers 12 onderstreept dit opnieuw: Gods werk als grond voor de oproep tot heilige levenswandel.

Zeven karaktereigenschappen van God/Christus (vers 12-13)

- Illustratie van het 'aandoen': in vers 9-10 het beeld van vieze kleren uittrekken (oude mens) en schone kleren aantrekken (nieuwe mens); vers 12 herneemt dit beeld: 'bekleed u dan'.
- 1. Innige gevoelens van ontferming: een zachte, tedere houding vanuit het hart tegenover iemand die lijdt of in nood verkeert.
- 2. Vriendelijkheid: een uiting van goedheid in houding en handelingen naar anderen toe, zoals een schouderklopje, een positief woord, een bemoediging of een helpende hand.
- 3. Nederigheid: het besef in alles afhankelijk te zijn van God en Zijn genade; niet te min denken over jezelf, maar jezelf niet hoger achten dan de ander.
- 4. Zachtmoedigheid: een zachte houding die rekening houdt met de gevoelens en belangen van een ander.
- 5. Geduld: de eigenschap die voorkomt dat je mensen afschrijft wanneer ze herhaaldelijk dezelfde fout maken en herhaaldelijk gecorrigeerd moeten worden.
- 6. Elkaar verdragen: het vermogen om voor langere tijd met iets te leven, bijvoorbeeld een karaktertrek van iemand, zonder te eisen dat alles op jouw manier of volgens jouw wensen gaat.
- 7. Elkaar vergeven: de zonde van een ander niet toerekenen (vers 13).

Twee soorten liefde: opbouw en herstel

- Eigenschappen 1-5 (ontferming, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld) dragen bij aan een harmonieus klimaat en onderlinge vrede: liefde die relaties opbouwt.
- Eigenschappen 6-7 (verdragen en vergeven) wijzen op de aanwezigheid van gebrokenheid en zonde in de gemeenschap: liefde die relaties herstelt.
- Paulus maakt het niet mooier dan het is: 'verdraag elkaar en vergeef de een de ander als iemand tegen iemand anders een klacht heeft' (vers 13).
- Verdragen en vergeven betekent NIET dat zonden onder het tapijt worden geveegd. Zonden moeten benoemd kunnen worden; ze mogen niet met de mantel der liefde worden bedekt.
- Wanneer de opbouwende eigenschappen niet worden beoefend, leidt dat tot pijn en beschadiging in de gemeenschap.

Het motief: 'zoals ook Christus u vergeven heeft, zo moet ook u doen' (vers 13b)

- Paulus wijst expliciet op de Heer Jezus als voorbeeld en motief voor vergeven.
- Het evangelie als motivatie: God verdraagt en vergeeft ons in de Heer Jezus. Dat goede nieuws is het motief om in de kracht van de Heilige Geest te jagen naar deze

karaktereigenschappen.

- Alle zeven eigenschappen worden in de Schrift zonder uitzondering op God Zelf toegepast:
- - Innerlijke ontferming: 'Ik ben innerlijk met ontferming bewogen over de menigte' (Mattheüs 15:32).
- - Zachtmoedigheid en nederigheid: 'Neem Mijn juk op u en leer van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart' (Mattheüs 11:29).
- - Geduld en goedertierenheid: 'Barmhartig en genadig is de Heer, geduldig en rijk aan goedertierenheid' (Psalm 103:8).
- - Verdraagzaamheid en geduld: 'Of veracht u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, verdraagzaamheid en geduld?' (Romeinen 2:4).
- - Geduldig verdragen: God heeft met veel geduld de voorwerpen van Zijn toorn verdragen (Romeinen 9:22).
- - Vergeven: 'Hij heeft u, toen u dood was in de overtreding, samen met Hem levend gemaakt door al uw overtredingen te vergeven' (Kolossenzen 2:13).
- Conclusie: het is niet verwonderlijk dat Paulus zegt 'bekleed u dan als uitverkorenen van God', want dit is wie God is en wij zijn Zijn kinderen.

De liefde als band van de volmaaktheid (vers 14)

- 'Doe boven dit alles de liefde aan, die de band van de volmaaktheid is.'
- Illustratie: een sleutelbos met een ring waaraan alle sleutels hangen. Elke sleutel = een karaktereigenschap; de ring = de liefde. De liefde houdt alle eigenschappen bij elkaar.
- Als die band van liefde aanwezig is, zijn alle eigenschappen uit vers 12-13 aanwezig. De liefde vindt haar doorwerking in al die karaktereigenschappen.

Punt 2: De kracht voor heiliging, de vrede van Christus (vers 15)

De vraag die dit punt oproept

- Praktische spanning: rationeel kun je instemmen met de aansporingen van Paulus, maar emotioneel kan de pijn van wat anderen je hebben aangedaan veel meer gewicht hebben dan die rationele instemming.
- Vraag: hoe kom je op het punt dat je niet alleen rationeel, maar ook emotioneel kunt toewerken naar het verdragen en vergeven van de ander?

Objectieve vrede: vrede door het kruis

- 'Laat de vrede van God heersen in uw harten' (vers 15); de HSV heeft 'vrede van God', maar ook te lezen als 'vrede van Christus'.
- Objectieve vrede: de vrede die feitelijk aanwezig is, buiten de gelovige. Christus heeft betaald met Zijn bloed; de verzoening is tot stand gebracht (Kolossenzen 1:19-20).
- Dit is een vaststaand feit, de boodschap van het evangelie: God heeft in het evangelie vrede verkondigd in Christus. Als iemand door het geloof verzoend is met God, is er feitelijk vrede tussen God en die persoon.

Subjectieve vrede: vrede in het hart

- Er zit ook een subjectieve kant aan deze vrede: in verschillende bijbelgedeelten wordt een directe relatie gelegd tussen de vrede van God en wat gelovigen ervaren in hart en gedachten (Filippenzen 4:6-7; Johannes 14:26-27).
- Als de vrede van God ervaren wordt, brengt dat rust in het hart en in de gedachten.

- In de context van vers 15 past Paulus die vrede echter toe op de gemeenschap: 'waartoe u ook in één lichaam geroepen bent.' Het gaat hier niet primair om individuele ervaring, maar om gemeenschappelijk ervaren vrede.

De vrede van Christus als scheidsrechter in de gemeente

- De vrede van Christus dient als scheidsrechter of arbiter te fungeren in de gemeente.
- Een scheidsrechter is een onafhankelijke, objectieve, eerlijke en onpartijdige partij met overzicht over de situatie.
- Zo dient de vrede van Christus de leidende factor te zijn: de vraag in de gemeente moet steeds zijn: 'Dient dit tot de vrede in de gemeente of niet?' Laat die gezindheid heersen.
- We hebben elkaar nodig om te groeien naar het beeld van de Heer Jezus Christus. Wie zich afzijdig houdt van de gemeenschap, zal in deze karaktereigenschappen niet groeien en zal niet toenemen in heiliging.

Drie principes voor het leerproces van verdragen en vergeven

- Kanttekening vooraf: dit soort processen kosten tijd. Het is niet iets van één dag. God Zelf is geduldig en neemt de tijd om Zijn kinderen te vormen. Het leren gaat via de weg van het kruis, de weg van het evangelie.
- Principe 1: Reken met de objectieve vrede van God door het bloed van de Heer Jezus Christus. Alleen dankzij die objectieve vrede, tot stand gebracht aan het kruis op Golgotha, kan de subjectieve vrede ook in menselijke relaties worden ervaren. Die objectieve vrede is het fundament.
- Principe 2: Overdenk deze vrede die God aan het kruis heeft gebracht en eigen jezelf deze vrede toe door het geloof. De vrede van God mag niet alleen een realiteit buiten de gelovige blijven; zij moet een innerlijk doorleefde realiteit worden.
- Pastorale kanttekening bij principe 2: mensen die heftige en ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt, kunnen een verstoorde emotieregulatie hebben: heftiger of juist heel ongevoelig reageren. Dat maakt de toe-eigening van de vrede van God niet onmogelijk, maar wel intensiever, omdat er grotere struikelblokken overwonnen moeten worden.
- Principe 3: Jaag naar de liefde die kenmerkend is voor Christus. Als we beseffen dat Gods Zoon met Zijn eigen bloed heeft betaald voor onze verlossing en verzoening, worden we bepaald bij Zijn liefde. Die liefde, uitgestort door de Heilige Geest in ons hart, moet ook een doorleefde realiteit worden.
- Twee inzichten die groeien als de liefde van de Heer Jezus op ons inwerkt in de context van verdragen en vergeven: (1) ik heb ook gezondigd; (2) de broer of zuster die tegen mij heeft gezondigd is ook vergeven en verzoend door hetzelfde bloed van de Heer Jezus Christus.
- Oproep: laat ons vanuit die objectieve vrede zoeken naar manieren om elkaar lief te hebben zoals Christus ons heeft liefgehad.

Punt 3: Het instrument van heiliging, het woord van Christus (vers 16-17)

Het woord van Christus in rijke mate (vers 16a)

- 'Laat het woord van Christus in rijke mate in u wonen, in alle wijsheid' (vers 16).
- Het woord van Christus = niet alleen het onderwijs van de Heer Jezus in de evangeliën, maar ook het onderwijs over de Heer Jezus: de hele Schrift, de hele Bijbel, inclusief de Kolossenzenbrief zelf.
- Paulus dringt erop aan dat dit woord niet een beetje, maar in rijke mate in de gelovigen woont.

- Het doel is niet uitsluitend intellectueel of verstandelijk (theologische discussies beslechten, opvattingen opschrijven), maar ook karaktervorming: naarmate het woord van Christus rijker in ons woont, zal Zijn karakter steeds meer zichtbaar worden in ons.
- Het woord geeft zicht op Zijn karakter, Zijn eigenschappen, wie Hij is, wat Hij doet, hoe Hij met zondaren omgaat, en helpt om dat met wijsheid toe te passen in relaties met anderen.

Liederen als instrument van onderwijs (vers 16b)

- 'Onderwijs elkaar en wijs elkaar terecht met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Zing voor de Heer met dank in uw hart' (vers 16b).
- Psalmen = de liederen van het Oude Testament, de liederen van Israël.
- Lofzangen en geestelijke liederen = liederen die expliciet een tekst verwoorden over de Heer Jezus Christus, met een christelijke tekst.
- In al deze liederen wordt God geloofd en geprezen, en wordt het leven met Hem door de Heer Jezus bezongen: Zijn werk en Zijn persoon.
- Liederen hebben een pedagogische, onderwijzende rol: door te zingen onderwijzen en terechtwijzen gelovigen elkaar.
- Echo van Kolossenzen 1:28: 'Hem verkondigen wij, terwijl wij ieder mens terechtwijzen en ieder mens onderwijzen in alle wijsheid, opdat wij ieder mens volmaakt zouden stellen in Christus Jezus.' Hetzelfde doel: Christus zichtbaar maken in mensen.
- Als zingen een vorm van onderwijs is, is het ook goed om de teksten van liederen te toetsen aan de inhoud van de Schrift.
- Vraag aan de gemeente: woont het woord van Christus in rijke mate in ons, zodat we kunnen uitdelen aan anderen, hen kunnen bemoedigen, vertroosten en vermanen, hetzij door een gesproken woord, hetzij door een lied?

Waarheid verkondigen én belichamen

- Gevaar: als we denken dat het verkondigen van de waarheid genoeg is, hebben we maar de helft begrepen. Het gaat er niet alleen om dat de waarheid verkondigd wordt, maar ook dat de waarheid belichaamd wordt.
- De karaktereigenschappen uit vers 12-14 zijn niet van ondergeschikt belang aan de prediking van het woord. Juist de prediking dient ertoe dat die eigenschappen steeds meer zichtbaar worden.
- Het is gevaarlijk voor de gezondheid van een kerkelijke gemeente wanneer er meer belang wordt gehecht aan het belijden, verkondigen en beschermen van de waarheid, terwijl er nauwelijks aandacht is voor karaktervorming en het belichamen van die waarheid.
- Retorische illustratie: 'Wat hebt u eraan als ik vanmiddag de Heer Jezus verkondig die van Zichzelf zegt dat Hij zachtmoedig is en nederig van hart, maar als ik na de dienst als een arrogante hork in dit gebouw rondloop? Wat hebt u eraan als ik de vriendelijkheid van God verkondig en na de dienst op een afstotende manier gesprekken voer?'
- Centrale vraag voor gelovigen en gemeente: 'Belichamen wij de waarheid die wij belijden? Belichamen wij de waarheid die wij verkondigen?' De belichaming van die waarheid is even vitaal voor de gemeente van Christus als de verkondiging ervan.
- Onderschat het effect van het gebrek aan belichaming niet.

Ieders verantwoordelijkheid in het onderwijs

- Vergelijking Kolossenzen 1:28 (wij-vorm: Paulus en medewerkers verkondigen) met Kolossenzen 3:16 (de gelovigen onderwijzen en terechtwijzen elkaar): iedereen is verantwoordelijk voor een stuk onderwijs in de gemeente, ieder in zijn eigen rol.

- Prediking is een vorm van onderwijs, maar niet iedereen is daartoe geroepen. Er zijn ook andere vormen van onderwijs die anderen kunnen oppakken.
- Zingen is ook een vorm van onderwijs, zichtbaar in dit gedeelte.

Dankbaarheid als rode draad (vers 15b, 16b, 17)

- Dankbaarheid keert driemaal terug in dit gedeelte: 'wees dankbaar' (vers 15); 'zing voor de Heer met dank in uw hart' (vers 16b); 'terwijl u God en de Vader dankt door Hem' (vers 17).
- Deze dankbaarheid vindt haar oorsprong in het evangelie: het goede nieuws dat God ons in Christus verdraagt en vergeeft.
- 'Alles wat u doet, met woorden of met daden, doe dat alles in de naam van de Heer Jezus' (vers 17): gelovigen mogen handelen als representanten of vertegenwoordigers van Hem, als mensen die in woord en daad laten zien wie de Heer Jezus is.

Conclusie

Het verlangen van Christus en het werk van de Heilige Geest

- Als we het karakter van de Heer Jezus bestuderen, raken we onder de indruk dat Hij, de volmaakte Zoon van God, met deze karaktereigenschappen zo met ons omgaat: in het verleden, in het heden en in de toekomst, tot onze redding en ons welzijn.
- Zijn verlangen: dat Hij Zijn eigen karakter terugziet in ons. En niet alleen dat: Hij werkt dat verlangen zelf uit door de Heilige Geest, zodat wij Zijn liefde door Zijn Geest aan Hem weerspiegelen.
- Onder leiding van de Geest mogen wij door geloof alles wat we doen, zeggen en zingen, doen in de naam van de Heer Jezus: als Zijn vertegenwoordigers.
- Als de Heilige Geest dat verlangen uitwerkt en Zijn karakter steeds meer zichtbaar wordt in ons, zal de vervulling worden ervaren van het gebed dat Paulus verwoordt in Kolossenzen 1: vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, wandelen op een wijze de Heer waardig, Hem in alles behagen, in elk goed werk vrucht dragen, groeien in de kennis van God, met alle kracht bekrachtigd worden overeenkomstig de sterkte van Zijn heerlijkheid, om met blijdschap in alles te volharden.

Discussievragen

1. Uit de preek: Belichamen wij de waarheid die wij belijden en verkondigen? Waar zie je in je eigen leven of in de gemeente een kloof tussen wat je gelooft en hoe je je gedraagt tegenover anderen?
2. Uit de preek: Hoe kom je op het punt dat je niet alleen rationeel, maar ook emotioneel kunt toewerken naar het verdragen en vergeven van iemand die jou pijn heeft gedaan? Welke van de drie principes die de prediker noemt (rekenen met de objectieve vrede, toe-eigening door geloof, jagen naar de liefde van Christus) spreekt jou het meest aan, en waarom?
3. Suggestie: Paulus zegt dat verdragen en vergeven niet betekent dat zonden onder het tapijt worden geveegd, maar dat ze benoemd moeten kunnen worden. Hoe gaat de gemeente daar in de praktijk mee om? Wanneer is het benoemen van een zonde helpend, en wanneer kan het ook beschadigen?
4. Suggestie: De prediker stelt dat de liefde de 'band van de volmaaktheid' is die alle andere karaktereigenschappen bij elkaar houdt, zoals een ring de sleutels van een sleutelbos. Welke van de zeven genoemde eigenschappen (ontferming, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld, verdragen, vergeven) vind je persoonlijk het moeilijkst te beoefenen in de gemeenschap, en wat heeft dat te maken met de liefde van Christus?

5. Suggestie: De prediker legt een verband tussen het 'in rijke mate wonen van het woord van Christus' en zichtbare karaktervorming. Hoe zorg jij er concreet voor dat het woord van Christus rijker in je woont, en merk je dat dit ook daadwerkelijk effect heeft op hoe je met anderen omgaat?

Deze outline is automatisch gegenereerd op basis van de transcriptie van een Preek-opname en is bedoeld als persoonlijk studiehulpmiddel of gespreksaanzet, niet als officiële weergave van de preek. Wij kunnen niet garanderen dat de outline volledig, foutloos of theologisch representatief is.

Maak je eigen preekoutline op preksamenvatting.nl

Een dienst van Betermetjan.nl